

være større tillid knyttet til afgørelser truffet af domstolene end til afgørelser truffet af en administrativ instans som et nævn. Efter rådets opfattelse består der også en risiko for, at bl.a. de indsatte vil afvise nævnsmodellen med henvisning til, at et nævn ikke har den ønskede uafhængighed i forhold til kriminalforsorgen. Disse principielle synspunkter taler efter rådets opfattelse med vægt for at vælge en domstolsordning.

Straffelovrådet finder det endvidere tvivlsomt, om et landsdækkende nævn har praktisk mulighed for med den fornødne hurtighed at behandle det relativt store antal sager, der, afhængig af valget af klagemodel, jf. pkt. 9.3.4. nedenfor, kan blive tale om. Det gælder navnlig, hvis udgangspunktet skal være mundtlig sagsbehandling, jf. pkt. 9.3.5. nedenfor. En udvidet nævnsordning med flere og eventuelt decentraliserede afdelinger vil også gøre det vanskeligt at sikre en ensartet behandling og afgørelse af sagerne.

Ved valget af klageordning må der også tages hensyn til de internationale forpligtelser, der påhviler Danmark, først og fremmest artikel 6 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Som nævnt i pkt. 9.3.1. ovenfor, kan der forekomme tilfælde, hvor en administrativ beslutning, der er rettet mod en indsat og truffet som led i straffuldbyrdelsen, er omfattet af artikel 6. Dette forhold taler for ved valget af klageordning som udgangspunkt at foretrække domstolene frem for en nævnsordning.

Selv om det kan være vanskeligt at skønne over de administrative og økonomiske konsekvenser, som et forslag om udvidet domstolskontrol vil medføre, jf. pkt. 9.3.4. nedenfor, kan Straffelovrådet på den anførte baggrund tiltræde, at en eventuel udbygning af den administrative klageadgang sker ved at udvide mulighederne for domstolsprøvelse.

9.3.3.1.3. Straffelovrådet er i lighed med arbejdsgruppen opmærksom på følgerne af en udvidet domstolsprøvelse for ombudsmandens praksis vedrørende behandling af sager inden for straffuldbyrdelsesområdet, jf. herved 1998-betænkningen, s. 59, jf. 56-58. Indføres en særlig adgang til domstolsprøvelse, må det således forventes, at ombudsmanden i almindelighed vil undlade at foretage en materiel prøvelse i de pågældende sager.

Indførelse af en udvidet adgang til domstolsprøvelse for visse sager behøver dog ikke og bør ikke medføre, at ombudsmanden undlader at se på sagsbehandlingen i de omhandlede sager. Uanset en særlig adgang til domstolsprøvelse er det efter rådets opfattelse fortsat begrundet og ønskeligt, at ombudsmanden behandler forvaltningsprocessuelle spørgsmål (sagsbehandlingsrutiner og lign.) i disse sager, i den udstræk-

ning de pågældende spørgsmål ikke kan forventes at blive inddraget under en eventuel domstolsprøvelse.

En gennemgang af praksis vedrørende ombudsmandens inspektionsvirksomhed viser endvidere, at inspektionsvirksomheden ikke alene omfatter en generel inspektion af bygningsforhold og lign. Under inspektionsbesøgene fremdrages således jævnligt til lige forhold vedrørende den almindelige klagesagsbehandling, herunder generelle hjemmelsspørgsmål, ligesom de drøftelser, ombudsmanden fører på stedet, undertiden påvirker de administrative procedurer.

Gennemføres en særlig adgang til domstolsprøvelse for så vidt angår en række særligt indgribende afgørelser vedrørende de indsatte, jf. pkt. 9.3.4. nedenfor, må ombudsmanden forventes at afvise at foretage en materiel prøvelse af sådanne afgørelser. Imidlertid er der efter rådets opfattelse ingen grund til, at gennemførelsen skulle medføre, at ombudsmanden ikke kan fortsætte sin generelle inspektionsvirksomhed på kriminalforsorgens område. Rådet finder det ønskeligt, at denne inspektionsvirksomhed fortsættes.

I det omfang, ombudsmanden under sine inspektioner bliver mødt med klager over konkrete afgørelser, som er omfattet af domstolskontrollen, vil ombudsmanden kunne vejlede klageren om adgangen til domstolsprøvelse. Sådanne konkrete klager vil endvidere kunne henlede ombudsmandens opmærksomhed på kritisable sagsbehandlingsrutiner mv., som ombudsmanden vil kunne tage stilling til uden at komme i konflikt med domstolsprøvelsen.

9.3.3.2. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet kan af de grunde, Straffelovrådet har anført, jf. pkt. 9.3.3.1.1.-9.3.3.1.3. ovenfor, tiltræde, at den nuværende administrative klageadgang udbygges ved at udvide mulighederne for domstolsprøvelse.

9.3.4. Afgrænsningen af de afgørelser, der bør omfattes af en udvidet adgang til domstolsprøvelse

9.3.4.1. Straffelovrådets forslag

Om arbejdsgruppens overvejelser henvises til 1989-betænkningen, s. 334-336 (pkt. 45.4.3.1.), 672-673, jf. § 107 i arbejdsgruppens lovudkast, og s. 742-745, og om Straffelovrådets overvejelser henvises til 1998-betænkningen, s. 63-84, 126, jf. § 112 i rådets lovudkast, og s. 292-293.

9.3.4.1.1. Forslaget til bestemmelse om afgrænsning af de afgørelser, der bør omfattes af en udvidet adgang til domstolsprøvelse, bygger på en flertalsopfattelse i arbejdsgruppen. I Straffelovrådet har fire ud af rådets otte medlemmer foreslået en bestemmelse,